ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3493 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 28 ՅՈՒԼԻՍ 1883 — Ն. Տ. 9 ՕԳՈՍՏՈՍ 1883

ԱԱՐԻՆ

ԼՐԱԳԻՐ

30 ՓԱՐԱՑ — ՀԱՆԱՊԱՋՕՐԵԱՑ — 30 ՓԱՐԱՑ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՑԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԵՒ ՏՆՏԱՊԱԿԱՆ

La publicité de l'étranger est exclusivement remise à l'Eastern Agency, Constantinople Karakeuy Déirmen Han

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 Լիւեթա
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Օտար թղթատարով ղրկուած 2 1/2 լիրա
Յանձնման տուրք մէկ անգամի համար 3 դրչ. երկու անգամի համար 2 դրչ է. աւելի անգամներու համար զեղչ սակարկութիւն կը լինի։

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Պարբերական լրագրաց ճարու ծախքը թղթագրատիւ վճարուած է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որեւէ դրամիւնդրութիւն ծրարելէն ապահովելու ուղղութիւն Կ. Պոլիս-Թրգա փաշա խօզուչը, Շարդ Զարչըսը թիւ 33 Մասիսի գրասենեակը։

Անարու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

Չգրաւուած նամակ, յօդուած, եւայլն նա չեն արձակիր։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ներքին լուրեր. — Հեռագրական լուրեր. — Ազգային լուրեր. — Ազգային տեսութիւն.—Վերակազմութիւն եգիպտոսի (Տեղեկագիր Լորտ Տըֆրինի). — Պերպերեան Վարժարան. — Հայկական կրթարան. — Առեւտրական — Թերթոն Մասիսի։

Կ. ՊՈԼԻՍ 28 ՅՈՒԼԻՍ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒԻՐԵՐ

—o—

Վեհ. Սուլթանն հետեւեալ պատուհասները չնորհեց.

Հանրօգուտ չինուածքներ քննիչ Բայիք Էֆէնտիին Ա. կարգի Մէճիտիէ.

Պէչիքթաշի զօրաց հրամանատար Ֆէրիդ Թեվֆիք փաշային Ա. կարգի Օսմանիէ.

Վեհ. Սուլթանին հանդերձապահ Օսման պէյին Բ. կարգի Մէճիտիէ.

Գարատաղի Նէքիպա իշխանը պարապի առթիւ չնորհաւորական հեռագիր մ'ուղղեց Վեհ. Սուլթանին, յորում Օսմ. հզօր կայսրութեան բարգաւաճանաց համար բարեմաղթութիւններ կ'ընէ և կը յայտնէ թէ իւր զգացմունքն ի մօտոյ անձամբ եւս պիտի մատուցանէ Ն. Կ. Վեհափառութեան։

Բ. Դուռը նոր ծանուցագիր մը կը պատրաստէ, զոր մեծ տերութեանց պիտի ղրկէ նորէն բացատրելով այն հիմն, որուն համեմատ Պալքանեան պետութիւնք և Յունաստան պարտին մանուկներ թարքիոյ ընդհ. պարտուց վճարման։

Բ. Դուռն երկ ծանուցագրով մը պատասխանեց դեսպանաց այն հաւաքական ծանուցագրին, որ քանթինայի որոց չափաւորման կը վերաբերէր։ Կ'ըսուի թէ Բ. Դրան պատասխանը նպաստաւոր է հաւաքական ծանուցագրին մէջ բացատրուած տեսութեանց։

Գարատաղի իշխանն իւր դասեր ամուսնութենէն անմիջապէս յետոյ պիտի մեկնի Զէմլինէէն և օգոստ. 15 ին հոս պիտի հասնի։

Քարիւղէն առնուող մեթեանոյի որոց խնդիրը միչտ բանակցութեան նիւթ եղած է Բ. Դրան և Ամերիկեան դեսպանատան միջեւ։ Ամերիկեան դեսպան Ուոլէյս զօրավարը նախընթաց օրը նոր ծանուցագիր մը տուաւ Բ. Դրան։ Ն. վսեմութիւնը նախորդ ծանուցագրով մը յայտնած էր որ, եթէ Բ. Դուռը մըթերանոցի պահեստից իրաւունք ներն անփոփոխ պահէր, Ամերիկեան դեսպանատունն ամեն անգամ առնուած մեթեանոյի որոց ցանկը ցոյց տուող յիշատակագիր մը ներկայելով վճարուած գումարը պիտի պահանջէր ի նպաստ Ամերիկացի վաճառականաց։ Բ. Դուռը չէր ընդունած Ուոլէյս զօրավարին յայտնած սկզբունքն. ուստի կը կարծուի թէ այս վերջին ծանուցագիրն ալ ուշացնդն կրկնութիւնն է։ Ցայտնի է թէ մի քանի դեսպանները եւս հաւաքական ծանուցագիր մ'ուղղելով Բ. Դրան, առարկութիւն ըրած էին պատասխանատուն սակաւնդն դէմ իրենց տարապայման։ Բ. Դուռն այս խնդիրն իւր իրաւագէտ խորհրդականաց յանձնած էր, որոց կարծիքն համաձայն եղաւ նախարարաց խորհրդոյ կարծեաց, որ Սամի պէյի և ընկերաց տուեալ պատասխանութիւնն անփոփոխ պահել որոշած էր։ Հաւանական է որ Բ. Դուռն ի մօտոյ պատասխան մայ դեսպանաց հաւաքական ծանուցագրին։

Գարատաղի սահմանագլխէն եկած լուրերը կը ծանուցանեն թէ խաղաղութիւնը կատարելապէս վերահաստատուած է։ Ալի Ղալանիա ցի ցեղերն, որք ապստամբութեան դրօշ պարզած էին, հնազանդութիւն յանձն առնելով այժմ իրենց սովորական գործերով կ'զբաղին և Օսմ. զօրքերն հոն կը դանուին, յիշեցնելու համար այն հետեւանքներ զոր Օսմ. իշխանութեանց դէմ ապստամբութիւնը կը բերէ ապստամբողին։

Յայտնի է թէ Թագադրական անուանկներն 1298 տարւոյ կալուածական որոց փոխարէն մինչեւ յարդ Սէհիմի և անվճար ամսակաց նոց կարմներ կ'ընդունէին։ կալուածական որոց ընդհ. վարչութեան որոշմամբ Թագադրական անուանկներն այսուհետեւ մետալեայ դրամ միայն պիտի ընդունին անվճար մըրոց փոխարէն։

Ցար աին Պոսֆոր լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Օսմ. ընդհ. պարտուց միացումն արտօնող կայսերական հրամանագիրը՝ նախընթաց օրն ստորագրուելով՝ եւմտական պաշտօնատունը ղրկուեր է։

Սոյն կայսերական հրամանագիրն երկէ Օսմ. ընդհ. պարտուց վարչութեան պիտի հաղորդուեր։

Ցունաց Սրբազան Պատրիարքը՝ Ռուսիոյ կայսեր Թագադրութեան և օծման հանդիսին առթիւ՝ չնորհաւորութեան եամակ մ'եւ կրօնական պատկեր մը ղրկած էր Ն. Վեհափառութեան։ Ալէքսանդրի Գ. կայսրն՝ Ցունաց Ս. Պատրիարքին սոյն քաղաքավարական ձեռնարկին պատասխանելով՝ իւր ձեռամբ ստորագրեալ չնորհակալեաց նամակ մ'ուղղած է, ինչպէս նաեւ Թագադրութեան չքադրամն և Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ օծման ի յիշատակ հատատուած չքադրամը։ Ռուսական դեսպան Պ. Տը Նելիտոֆ՝ երեքշաբթի օրը Յունուարի Պատրիարքարանն երթալով՝ Ն. Սբրբազնութեան յանձնեց կայսեր նամակը։

Ոսկեղջուրի մէջ բանող չոգենաւուց միոյն ուղեւորներուն մէջ եղբէկ առաւօտ սարսափ մը տիրեց՝ չոգենաւին մէջ գտնուողներէն միոյն յանկարծ հիւանդանալուն պատճառաւ։ Հիւանդացողն Հէյդկէի կղզւոյն Ցունաց աստուածաբանական դպրոցին դասատու Ֆիլարէթ արհիեպիսկոպոսն էր, որ յանկարծ սկսաւ փսխել և տկարութիւն զգալ, բայց երեսը սրսկուած քանի մը կաթիլ ջուր և գաւաթ մը լիմոնաջուր բաւական եղան զայն ազատելու այն ստամոքսային նեղութենէն, զոր կըսեր թէ երկու օրէ ի վեր կ'զգար։

Վագըթ կ'ըսէ թէ Միտհաթի կառավարիչ Բէմալ պէյ, որ Օսմ. պատմութեան մէջ ըրած հետազօտութեամբք և կարեւոր հրատարակութեամբք հանրածանօթ է, գիրք մը հեղինակեր է, յորում կը հաստատէ եղեր թէ պուլանական կրօնքն յառաջադիմութեան արգելք չէ, այլ արդի յառաջադիմութիւնը լոկ իսլամական կրօնին չնորհիւ դայացած է, և հետեւապէս էրնեստ Բըռնան ֆրանսացի դիտնականին և նմանեաց կողմէ իսլամական կրօնին նկատմամբ եղած հրատարակութիւնները ապիտութեան նշան համարելով՝ կը հերքէ պատմական փաստիւք։

Երէկ Ազ—Սերալի կողմը Օսմ. նաւատորմիղին մարզանաց համար ելած ատեն Ն. Վեհափառ Սուլթանը ներկայ գտնուեցաւ։

ՖՈՒԼԷՐԱ

Պերութի մէջ պատահած քոլերայի վերջին դէպքէն ի վերնոր դէպք մ'ալ պատահած է։ Այն տուն, յորում Ռամլա անուն կինը մեռած էր, ամբողջապէս մաքրուեցաւ, մեռնող կնոջ հետ հաղորդակցողները քարանթինայի ենթարկեցան, և հիւանդին բոլոր նիւթերն այրեցան։

Օսմանեան Արշիպեղագոսի կըղզեաց պաշտօնական լրագիրը կը հաստատէ թէ բոլոր կղզեաց մէջ հասարակաց առողջութիւնը գոհացուցիչ է և թէ ամենամեծ հանգստութիւն կը լինի այն ամէն կէտերու վրայ, ուր եգիպտոսէն եկող վոքը առագաստանաւեր կրնան դուրս մարդ հանել գաղտնապէս։

Ալէքսանդրէն օգոստոս 7 թուով Իւիթերի հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Հելլենական կառավարութիւնը՝ Պերութի մէջ պատահած քոլերայի դէպքերուն պատճառաւ՝ որոշած է 21 օր քարանթինայի ենթարկել Սուրիայէն եկող ուղեւորներն ու վաճառները, իսկենտերուններն սկսեալ մինչեւ եգիպտական սահմանագլուխը։

Ռումելիէն եկած պաշտօնական լուրերը կը հերքեն Պելճիոյ Լինտէբանտան լրագրին հրատարակած այն զրոյցը թէ Ռումելի մէջ քոլերա ծագած է։

Լինտարայի մէջ ծանուցեալ քոլերայի դէպքերէն զատ, Ապրիլեան մանոյ ընկերութիւնը քոլերայի ուրիշ դէպք մ'ալ կը յիշէ Ռիմինկթոնի մէջ պատահած, ուր ձիապան մը երկու ժամու մէջ մեռեր է հոլերայէն։

Եգիպտոսի փոխստականները պատսպարելու համար Հռոդոսի մէջ տախտակէ հիւղակներու չինութիւն սկսած լինելով, կը կարծուի թէ մինչեւ չաբթուս վերջը աւարտին։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ՖՈՒԼԷՐԱ

Ալէքսանդրիա 8 օգոստ.

Օգոստոս 7ին քոլերայէն մեռնողներուն ցանկը.

Գահիրէ	78
Թանթա	18
Իզզէի	15
Զաղազիկ	21
Մինիէ	27
Ալէքսանդրիա	17
Անգլիական զօրացմէ	4
Զանազան տեղեր	368
	548

Սայկոն 7 օգոստ.

Հիւէէն եկած լրոց նայելով, Մահմատարիները չեն ուզեր ճանչնալ այ յաջորդը, զոր Թիւ—Տիւք կայսրը նշանակած էր իրեն։

Ալէքսանդր 8 օգոստ.

Խափին եղբայր Հասան փաշա այսօր եգիպտական չոգենաւով մը հոս կ'սպասուի եգիպտոսէն։ Սալամլիկի կայարանին մէջ քարանթինա պիտի սպասէ։

Լոնտրա 8 օգոստ.

Սթանտարտ կը ծանուցանէ թէ Դանուբի դեսպանախորհուրդը մարտ ամսոյն մէջ ստորագրեալ գաշնագիրը վերաքննելու համար՝ ամսոյս 25 ին պիտի գումարի ի Լոնտրա։

Վիէննա 8 օգոստ.

Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ կայսերք Իշլի մէջ տեսակցեցան։ Կը կարծուի թէ այս տեսակցութիւն որոշեալ նիւթ մը չունէր։

Լոնտրա 8 օգոստ.

Այս աւուր Թայմզ կ'ըսէ թէ Դանուբի միջազգային դեսպանախորհուրդն օգոստ. 25 ին պիտի գումարի ի Լոնտրա։

Պերութ 8 օգոստ,

Երէկ իրիկուն 60 ամեայ կին մը ձաչն ընկէ յետոյ, յորում քաղերայի (իչկենագէ) եւ Պէրպէրիոյ թուզեր կ'երեւէին, գետնայարկ սենեկի մը մէջ պառկեցաւ դուռներն ու պատուհանները բաց։ Կէս գիշերին սկսաւ փսխել նախ կերածն եւ յետոյ անգոյն հեղուկ մը դուրս տալով։ ապա ձերմակ թանչէ բռնուեցաւ եւ քոլերայի ամեն նշանները ցոյց տալէ յետոյ 17 ժամէն մեռաւ։

ԱԶԳՑԻՆ ԼՈՒԻՐԵՐ

Քաղաքական ժողովը իւր երէկի նստին մէջ հետեւեալ տնօրինութիւններն ըրաւ.

1. Տիգրանեան Մկրտիչ եպիսկոպոս ժողովոյն ներկայանալով յայտնեց թէ պատրաստ է Մակաբայեցւոց վանքին վանահայրութիւնն ստանձնելու. բայց որովհետեւ վանքն 6,000 ղրուշի չափ պարտք ունի և ինք ճարտու ծախք չունի, խնդրեց որ այս մասին տնօրինութիւն մը լինի։ ժողովն որոշեց ժամանակ մը դրկել Հայկազեան ընկերութեան արդի ներկայացուցիչներուն։

6. կարդացուեցաւ Ա. Ջունդ էֆէնտիի մէկ նամակը, վերաբերմամբ Շահնազարեան վարժարանի խնդրոյն։ Նամակագիրը կը ժխտէր քաղաքական ժողովոյ ծանուցեալ գրութեան իսկատն, և այդ վարժարանի խնդրոյն մէջ ինքզինք պատասխանատուութենէ զերծ կը կացուցանէր, մինչդեռ կը յիշեն ընթերցողք թէ քաղաքական ժողովը Շահնազարեան վարդապետի կը տակին գործադրութիւնը նպաստար փաչայի և անոր ներկայացուցչին Ջունդ էֆէնտիի վրայ թողած էր։

7. Քաղաքական ժողովը կես ժամ զբաղեցաւ նաեւ ելմտացւոյցի խնդրով, բայց դարձեալ առանց եղրակացութեան մը յանգելու։

Երէկ խառն ժողով չգումարեցաւ։ կրօնական ժողովն ինչ ինչ ամուսնական խնդիրներով զբաղեցաւ։

Երզնկայի առաջնորդ Գեր. Հըմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան երէկ բաքէի չոգենաւով մայրաքաղաքս մեկնեցաւ իւր պաշտօնատեղին երթալու համար։

Երէկ, Ազգային ժողովոյ Մայր-Դիւանն, առաջնորդութեամբ Տոքթոր Թերզեաքեան էֆէնտիի, Ս. Պատարագ մատուցանեցաւ Ազգային ժողովոյ վերջին նստին մէջ քաւէարկեալ Ուզերը մատոյց ի պատասխան Նախագահական ճառին։

Ն. Սրբազնութիւն ինչ ինչ դիտողութիւններ ըրաւ իբրեւ պատասխան Ուզերէին մէջ յայտնուած կարծեաց ու զգացմանց, և խընդրեց որ Ատենապետ էֆէնտին զանոնք ժողովոյն ներկայէ։ Ն. Սրբազնութեան դիտողութեանց իսկատն այս է թէ ինք անկարող է հիմնակուընկ լատադոյն կացութեան մը վերածել ազգային գործերը։

Անցեալ օր ծանուցինք թէ Ա. Լատրիացի վաճառ անուն աչխարհագետն՝ հայարնակ գաւառները պըտտելով աչխարհագրական տեղեկութիւններ կը հաւաքէր։ վիէննայէն կը գրեն թէ վիէննայի աչխարհագրական ընկերութիւնը կարեւոր նամակ մ'ստացեր է Պ. վաճնշէն, որ Սղերդէն գրած է զայն յունիս 20 թուով։ Պ. վաճնշ Արեւելեան Հայաստանի գաւառները պըտտեր է, ուր աւելի կամ նուազ անկախ քուրդ ցեղեր կը բնակին, և Տիգրիսի ափունքն այցելեր է վանայ արեւմտեան կողմը։ Այդ գիտնական ուղեւորին հետազօտութեանց նայելով, աչխարհացոյց քարտէսներ բոլորովին սխալ կերպով կը ներկայեն եղեր իւր պատած երկիրը։ Պ. վաճնշ յունիս 20ին Սղերդ կը գտնուէր և կ'ուզէր իւր ուղեւորութիւնը չարունակել ի Բաչէշ, իւր խուզարկութիւնները վերսկսելու և տեղագրական քարտէսներ հանելու համար։ Պ. վաճնշ վանայ լճին հիւսիսային արեւմտեան կողմը Սալահանա գիւղին մօտ գտնուած ժայռի մը վրայ սեպագիր գրերով արձանագրութիւն մը գտեր է, որ 10 տողէ կը բաղկանայ եղեր իւրաքանչիւրը 1,6 մեթր երկայնութեամբ և որոյ օրինակն հանելով վիէննա ղրկեր է։ Պ. վաճնշ մտադիր է եղերքնել նաեւ երզնկայի և Տրապիզոնի միջեւ գտնուած երկիրն և օգոստ. 10ին Տրապիզոնէն վիէննա վերադառնալ։

ԱՐՁԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

—o—

ՎՈՍՏՈՎԵՑ

ԴԱՎԱՆԱՆՔԸ ՀԱՅՈՑ

Վոստովեցը Հայոց դավանանքը ընդունելու մասին

Վոստովեցը Հայոց դավանանքը ընդունելու մասին

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

(46)

ՊՈՂՈՍ ՏԵՐԵԱՆ

— Ես . . . Ցանկ . . . — ասաց նա ինքն իրեն , ապա ուղղվելով Տիգրանին , հարցրեց . — Ուրեմն դուք ինձ ճանաչում եք :

— Ես ձեզ . . . Ցանկ . . . — ասաց Տիգրանը , ինքն էլ չիմանալով , թե ինչ պատասխանի :

— Ես ձեզ ճանաչում եմ , պարոն , ես ձեզ ճանաչում եմ , — կրկնե

ԴՈՒՔ ԿԱՐՈՂ ԵՔ

ԱՐԻՒՆ ՄԱՆՈՒԱԿԱՅԻՆ ԵՒ ՊՈԼՈՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆՈՒԱԿԱՅԻՆ ԵՒ ՊՈԼՈՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ

ԱՐԻՒՆ, ՄԱՆՈՒԱԿԱՅԻՆ ԵՒ ՊՈԼՈՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՆՈՒԱԿԱՅԻՆ ԵՒ ՊՈԼՈՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ

ՏՊԱՐԱՆ ՄԱՆՈՒԱԿԱՅԻՆ ԵՒ ՊՈԼՈՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՆՈՒԱԿԱՅԻՆ ԵՒ ՊՈԼՈՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ

ՏՊԱՐԱՆ ՄԱՆՈՒԱԿԱՅԻՆ ԵՒ ՊՈԼՈՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՆՈՒԱԿԱՅԻՆ ԵՒ ՊՈԼՈՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ

ՏՊԱՐԱՆ ՄԱՆՈՒԱԿԱՅԻՆ ԵՒ ՊՈԼՈՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ